

CYNGOR SIR YNYS MÔN

PWYLLGOR:	PWYLLGOR ARCHWILIO
DYDDIAD:	23 GORFFENNAF 2013
TEITL YR ADRODDIAD	DATGANIAD LLYWODRAETHU BLYNYDDOL DRAFFT AM 2012-13
PWRPAS YR ADRODDIAD	TRAFOD DRAFFT CYCHWYNNOL Y DATGANIAD LLYWODRAETHU
ADRODDIAD GAN:	DIRPRWY BRIF WEITHREDWR
GWEITHREDU:	HERIO A GWNEUD SYLWADAU

1. Cefndir

1.1 Hwn yw'r adroddiad i alluogi trafodaeth ar y Datganiad Llywodraethu Blynyddol Drafft ar gyfer y flwyddyn ariannol ddiwethaf. Drafft i bwrpas ymgynghori a herio ydyw ar hyn o bryd a bydd yn cael ei gyflwyno i swyddogion ac aelodau etholedig am sylwadau cyn iddo ddod yn ôl i'r Pwyllgor hwn i'w gymeradwyo yn ei gyfarfod ym mis Medi.

2. Yr Angen am Ddatganiad Llywodraethu Blynyddol

2.1 Rhaid i'r Cyngor adolygu, o leiaf unwaith y flwyddyn, effeithiolrwydd ei system o reolaeth fewnol a threfniadau llywodraethu a chyhoeddi datganiad ar yr adolygiad ar yr un pryd â'r Datganiad o Gyfrifon.

2.2 Mae'r gofyniad hwn yn seiliedig ar y Datganiad gan y Sefydliad Siartredig Cyllid Cyhoeddus a Chyfrifyddiaeth/SOLACE o 2007 ar Lywodraethu Da mewn Llywodraeth Leol. Mae bellach yn ofyniad cyfreithiol yn Lloegr ac ers 2011, bu ganddo bron yr un statws yng Nghymru. Y disgwyl yw y bydd pob awdurdod lleol yn mabwysiadu côd llywodraethu lleol yn seiliedig ar fframwaith y Sefydliad Siartredig Cyllid Cyhoeddus a Chyfrifyddiaeth/SOLACE ac yn cynnal adolygiad yn erbyn y fframwaith a'r côd lleol.

3. Aseiad Swyddfa Archwilio Cymru ar gyfer 2011-12

3.1 Mae'r Adolygiad Llywodraethu'n cyd-fynd â'r gofynion asesu dan y Mesur Llywodraeth Leol a rhaid i'r Archwilydd Cyffredinol archwilio trefniadau o fewn awdurdodau lleol - eu nod yw dibynnu ar aseiad y Cyngor ei hun. Er mwyn cael sicrwydd ynglŷn â'r aseiad, cynhaliodd Swyddfa Archwilio Cymru adolygiad yn 2012 o'r broses a'r ddogfennaeth ym mhob awdurdod lleol yng Nghymru. Nid yw'r adroddiad cenedlaethol ar gael hyd yma ond cafwyd atborth cadarnhaol gan SAC. Roedd tair prif neges yn y drafodaeth:-

- Ein bod yn adrodd yn rhy fanwl ac nad ydym yn canolbwyntio ar "y materion llywodraethu cyfredol sylweddol mewn perthynas â'r awdurdod yn cyflawni ei

weledigaeth” - awgrymwyd ein bod yn mynd yn ôl at y model ac yn ystyried mabwysiadu dulliau awdurdodau a chanddynt arferion da

- Bod angen ehangu'r trefniadau i roi rhagor o sicrwydd ar weledigaeth y Cyngor a'r canlyniadau i'r cyhoedd
- Bod sgôp i bwysu a mesur effeithiolrwydd ein systemau rheoli.

3.2 Rydym wedi ceisio rhoi sylw i'r pwynt cyntaf ac wedi edrych yn agos ar drefniadau rhai o'r awdurdodau yng Ngogledd Cymru a rhai eraill a amlygwyd mewn adolygiad cenedlaethol yn Lloegr.

3.3 Mae'r ail bwynt yn cael sylw rhannol trwy alinio'r Datganiad Llywodraethu Blynyddol gyda'r Hunanasesiad Corfforaethol, y Cynllun Trawsnewid a'r Gofrestr Risg a thrwy ddefnyddio'r Grŵp Adolygu Perfformiad i sicrhau cynllunio corfforaethol a mewnbwn perfformio digonol.

3.4 Bydd angen mwy o amser i roi sylw i'r trydydd pwynt; mae enghreifftiau o declynnau y gellid eu defnyddio ar gyfer yr asesiad yn y dyfodol.

4. **Rôl y Pwyllgor Archwilio**

4.1 Mae cymeradwyo'r Datganiad Llywodraethu Blynyddol (cyn iddo gael ei arwyddo gan yr Arweinydd a'r Prif Weithredwr) o fewn Cylch Gorchwyl y Pwyllgor Archwilio.

“3.4.8.1.1. (viii) sicrhau bod gan yr awdurdod system gadarn o reolaeth fewnol sy'n ei gwneud hi'n haws iddo gyflawni ei swyddogaethau ac sy'n cynnwys trefniadau ar gyfer rheoli risg a rheolaeth ariannol ddigonol ac effeithiol. Adolygu effeithiolrwydd y rheolaeth fewnol o leiaf unwaith y flwyddyn a chymeradwyo Datganiad Llywodraethu Blynyddol ar gyfer ei gynnwys gyda Datganiad Cyfrifon yr awdurdod.”

5. **Ystyriaethau**

A oes unrhyw fylchau sylweddol yn y disgrifiad o drefniadau llywodraethu ac a oes unrhyw wendidau yn y trefniadau?

Ydi'r casgliad ar y Materion Llywodraethu Sylweddol yn swnio'n iawn?

Unrhyw sylwadau ar y camau y bwriedir eu cymryd?

6. **Argymhelliad**

Bod y Pwyllgor Archwilio yn ystyried y ddogfen ddrafft ac yn gwneud sylwadau.

Bod y Pwyllgor Archwilio yn gofyn am ddiweddariadau rheolaidd ar y cynllun gweithredu sy'n datblygu ar gyfer materion llywodraethu.

DATGANIAD LLYWODRAETHU BLYNYDDOL – 2012-13 Drafft

1 CEFNDIR

Yn dilyn Arolygiad Llywodraethu Corfforaethol yn 2009, cymerodd yr Archwilydd Cyffredinol fesurau i ymyrryd ym materion Cyngor Sir Ynys Môn o dan adran 15 Deddf Llywodraeth Leol 1999. O Fawrth 2011 i Fedi 2012, Comisiynwyr wedi'u penodi gan y Gweinidog Llywodraeth Leol a Chymunedau ar y pryd oedd yn cyflawni swyddogaeth weithredol y Cyngor. Yn Hydref 2012 dychwelwyd pwerau gwneud penderfyniadau i'r Arweinydd a'i Bwyllgor Gwaith gyda rhai mesurau diogelwch. Yn dilyn etholiadau ar gyfer aelodau i'r Cyngor Sir ym mis Mai 2013 ac apwyntio gweinyddiaeth newydd yn dilyn hynny, dygwyd yr ymyrraeth i ben ar ddiwedd Mai.

Yn ystod cyfnod yr ymyrraeth, gweithiodd y Cyngor gyda deg thema gwella'r Comisiynwyr oedd yn cynnwys nifer o feysydd i gryfhau llywodraethu corfforaethol. Wrth baratoi ar gyfer Cyngor newydd gyda deg ar hugain o gynghorwyr yn lle deugain fel o'r blaen, diweddarwyd cyfansoddiad y Cyngor Sir ac yn benodol y trefniadau sgrwtini. Mabwysiadwyd Cynllun Trawsfurfio ar gyfer yr awdurdod yn Ionawr 2013 yn gosod rhaglen waith hyd at 2016. Mae'n rhaglen sydd wedi'i sbarduno gan y Cyngor ei hun.

2 CWMPAS Y CYFRIFOLDEB

Mae Cyngor Sir Ynys Môn yn gyfrifol am sicrhau bod ei fusnes yn cael ei gynnal yn unol gyda'r gyfraith a safonau iawn, a bod arian cyhoeddus yn cael ei ddiogelu a chadw cyfrif iawn ar ei gyfer, yn cael ei ddefnyddio'n economaidd, yn effeithlon ac yn effeithiol. Hefyd mae dyletswydd ar y Cyngor o dan Fesur Llywodraeth Leol (Cymru) 2009 i wneud trefniadau i sicrhau bod gwella parhaus yn digwydd yn y ffordd mae'n gweithredu ei swyddogaethau, gan ystyried cyfuniad o economi, effeithlonrwydd ac effeithiolrwydd.

Wrth weithredu'r cyfrifoldeb cyffredinol hwn, mae'r Cyngor hefyd yn gyfrifol am roi yn eu lle drefniadau iawn ar gyfer llywodraethu ei faterion, gan hwyluso gweithredu ei swyddogaethau yn effeithiol, ac mae hynny'n cynnwys trefniadau i reoli risg, a rheolaeth ariannol ddigonol ac effeithiol.

Mae'r Cyngor wedi cymeradwyo a mabwysiadu cod lleol llywodraethu corfforaethol sy'n gyson gydag egwyddorion Fframwaith CIPFA/SOLACE 'Delivering Good Governance in Local Government'. Ceir copi o'r cod lleol ar ein gwefan yn <http://www.ynysmon.gov.uk/cyngor-a-democratiaeth/perfformiad-a-lywodraethu/lywodraethu-corfforaethol/> neu gellir ei gael o [...]. Mae'r datganiad hwn yn egluro sut mae'r Cyngor wedi cydymffurfio a'r cod a'i fod yn cwrdd ag anghenion ymarfer priodol an-statudol sy'n annog cyhoeddi Datganiad Llywodraethu Blynyddol (DLIB) ac yn ateb gofynion rheoliad 4(2) Rheoliadau Cyfrifon ac Archwilio (Cymru) 2005 mewn perthynas â chyhoeddi datganiad ar reolaeth fewnol.

3 PWRPAS Y FFRAMWAITH LLYWODRAETHU

Mae'r fframwaith llywodraethu'n cynnwys y systemau a phrosesau, a'r diwylliant a gwerthoedd, sy'n cyfarwyddo a rheoli'r awdurdod a'i weithgareddau, a thrwy rheiny mae'n atebol i'r gymuned, yn ymgysylltu gyda'r gymuned ac yn ei harwain. Dylai alluogi'r awdurdod i fonitro pa mor dda mae'n cyflawni ei amcanion strategol ac ystyried a yw'r amcanion hynny wedi arwain at ddarparu gwasanaethau priodol, cost effeithiol.

Mae'r system o reolaeth fewnol yn rhan sylweddol o'r fframwaith honno, ac wedi'i dylunio i reoli risg hyd at lefel resymol. Does dim modd iddi gael gwared â phob risg o fethu cyflawni polisiau, nodau ac amcanion a dim ond sicrwydd rhesymol, yn hytrach na sicrwydd llwyr, o effeithiolrwydd mae'n gallu ei ddarparu. Mae'r system o reolaeth fewnol wedi'i seilio ar broses sy'n parhau i fynd ymlaen, wedi'i dylunio i ganfod a blaenoriaethu'r risgiau i gyflawni polisiau,

nodau ac amcanion y Cyngor, arfarnu pa mor debygol yw i'r risgiau hynny ddigwydd a'r effaith os byddant yn digwydd, a'u rheoli'n effeithlon, yn effeithiol ac yn economaidd.

Y fframwaith llywodraethu sy'n cael ei ddisgrifio isod sydd wedi bod yn ei le yn y Cyngor am y flwyddyn yn diwedd 31 Mawrth 2012, ac mae'n parhau'n gymwys hyd at ddyddiad cymeradwyo'r Datganiad Cyfrifon. Nodir yn y ddogfen lle cyflwynwyd trefniadau newydd yn ystod y flwyddyn, neu yn dilyn yr etholiadau ym mis Mai.

4 Y FFRAMWAITH LLYWODRAETHU

Disgrifir y fframwaith cyfredol fel mae'n berthnasol i bob un o'r chwe egwyddor Llywodraethu Corfforaethol yn yr atodiadau i'r Cod Llywodraethu Lleol sydd ar gael yn <http://www.ynysmon.gov.uk/cyngor-a-democratiaeth/perfformiad-a-llywodraethu/llywodraethu-corfforaethol/>.

Mae'r crynodeb sy'n dilyn yn pwysleisio'r gwendidau a'r gwaith i ddatblygu a chryfhau'r fframwaith yn ystod blwyddyn ariannol 2012-13. Fe'i cysylltir yn ôl i'r Thema Trawsnewid hefyd.

Egwyddor Un: Canolbwyntio ar bwrpas yr awdurdod ac ar ddeilliannau i'r gymuned a chreu gweledigaeth i'r ardal leol.

Thema Trawsnewid: Canolbwyntio ar y Cwsmer, y Dinesydd a'r Gymuned Wedi Ymrwymo i Bartneriaeth; Cyflawni

Roedd Strategaeth Gymunedol yn ei le yn ystod y flwyddyn gyda Chynllun Strategol Integredig Lleol yn cael ei ddatblygu yn ei le dan oruchwyliaeth y Bwrdd Gwasanaethau Lleol. Canlyniad y fenter genedlaethol i gyfuno partneriaethau a chynlluniau oedd hyn. Rhoddwyd cymeradwyaeth i'r Cynllun Strategol Integredig Lleol yn fuan wedi diwedd y flwyddyn.

Roedd Cynllun Corfforaethol 2012-15 mewn lle trwy'r flwyddyn ac fe'i hatgyfnerthwyd gan waith yn ystod y flwyddyn. Adroddiad strategol a lefel uchel oedd Cynllun Cyflawni yr Ynys Môn newydd a gafodd ei gytuno gan y Cyngor ym mis Medi 2012. Mae'r Cynllun Trawsnewid a ddatblygwyd gan yr UDA a'i fabwysiadu yn Ionawr 2013 yn adnabod y rhaglen waith yn codi o'r Cynllun Cyflawni a'i integreiddio gyda rhaglenni gwaith eraill y Cyngor.

Rhoddwyd cymeradwyaeth i gyllideb flynyddol a Strategaeth Cyllideb Refeniw Tymor Canol ym Mawrth 2012 a'i ddiweddarau ym Mawrth 2013 yn dilyn ymgynghori cyhoeddus. Roedd y broses gyllideb yn cynnwys trafodaeth gyhoeddus ar ddigonolrwydd arian wrth gefn; cadernid amcangyfrifon a threfniadau rheoli trysorlys yn ol y disgwyl. Mae angen datblygu Strategaeth Ariannol Tymor Canol.

Cyhoeddwyd Datganiad Cyfrifon 2011-12 yn amserol gyda draft cyhoeddus ar gael ar ddiwedd Mehefin a'r cyfrifon terfynol wedi eu cyhoeddi gyda barn archwilio diamod erbyn diwedd Medi fel sydd angen. Chafwyd ddim tystysgrif cwblhau i'r archwiliad [nes ???] o ganlyniad i wrthwynebiad i'r cyfrifon gan etholwr. Mae trefniadau mewn lle i gyhoeddi cyfrifon 2012-13 yn gyson a'r amserlen statudol.

Rhoddwyd cymeradwyaeth i Gynllun Gwella (Adolygu Perfformiad) gan y Cyngor Sir yn Hydref 2012. Roedd y Cynllun yn edrych yn ol er mwyn asesu sut y bu i ni berfformio yn erbyn y blaenoriaethau a'r targedau a osodwyd yng Nghynllun Corfforaethol 2011/12. Aseswyd hwn gan Swyddfa Archwilio Cymru yn ei Lythyr Asesu Gwelliant gyda'r canlyniad fod y Cyngor wedi cyflawni ei ddyletswyddau cynllunio ar gyfer gwella o dan Fesur Llywodraeth Leol (Cymru) 2009 (y Mesur) ac wedi gweithredu'n unol â chanllawiau Llywodraeth Cymru; ond

gallai cynnwys a strwythur yr adroddiad gynnwys mwy o wybodaeth ansoddol er mwyn creu gwell sail tystiolaeth. Cwblhawyd Hunan Arfarniad Corfforaethol yn Ebrill 2013.

Mae trefniadau partneriaeth yn eu lle fesul achos a does dim fframwaith cynhwysol mewn lle. Mae hyn wedi ei adnabod fel gwendid.

Gwnaed cynnydd wrth osod a mesur safonau ansawdd mewn gwasanaethau ac mae'r anghenion gwybodaeth i'w hasesu a'u gwella. Yn ystod Hydref 2012, gynhaliwyd cyfres o Adolygiadau Gwasanaeth yn cynnwys cyllidebau a pherfformiad ac a fu'n fodd i oleuo'r broses gyllideb.

Roedd Fframwaith Rheoli Perfformiad mewn lle trwy'r flwyddyn gyda her chwarterol i Wasanaethau gydag adroddiadau i'r Pwyllgor Gwaith ac i Sgriwtini. Parheir i ddatblygu'r fframwaith i bwysleisio meysydd allweddol o risg a thrawsnewid.

Roedd trefniadau Rheolaeth Ariannol mewn lle trwy'r flwyddyn, er bod gwendidau wedi eu hadnabod yn yr hen lejer ariannol a systemau cysylltiedig. Bydd datrysiaid i'r gwendidau gyda chyflwyno'r systemau ariannol a ddefnyddiwyd gyntaf yn Ebrill 2013.

Egwyddor Dau: Aelodau a swyddogion yn gweithio gyda'i gilydd i gyflawni pwrpas cyffredin gyda swyddogaethau a rolau wedi'u diffinio'n glir.

Thema Trawsnewid: Proffesiynol a Threfnus

Mae'r trefniadau ar gyfer pwyllgorau a'r cynllun dirprwyo i swyddogion ac aelodau wedi eu cynnwys yng nghyfansoddiad y Cyngor. Gwnaed newidiadau o sylweddol i'r strwythur pwyllgorau ac i'r swyddogaeth sgriwtini dros y blynyddoedd diwethaf. Yn ystod 2012-13 datblygwyd trefniadau newydd wrth baratoi ar gyfer etholiadau Mai 2013 a'r lleihad yn nifer yr aelodau o ddeugain i ddeg ar hugain fel o'r blaen ac ar gyfer wardiau aml-aelod.

Cytunwyd ar Brothocol Perthynas newydd rhwng Aelodau a Swyddogion ym Mai 2012 ac yn ystod 2013 cytunwyd ar raglen, gyda chefnogaeth CLILC i gynorthwyo datblygu'r Pwyllgor Gwaith a'r ffordd mae aelodau ac uwch swyddogion yn cydweithio; mae hyn yn cynnwys swyddogaethau allweddol yr Arweinydd a'r Prif Weithredwr.

Cwblhawyd strwythur uwch reoli'r Cyngor yn ystod y flwyddyn wrth i'r Dirprwy Brif Weithredwr gychwyn mewn swydd ym Mehefin 2012, Cyfarwyddwyr Dysgu Gydol Oes a Chymuned yng Ngorffennaf a Medi a Phennaeth Swyddogaeth (Adnoddau) yn Ionawr 2013. Mae'r strwythur Uwch Reoli yn cynnwys Prif Weithredwr sydd wedi ei ddynodi'n Bennaeth y Gwasanaeth Tal; Dirprwy Brif Weithredwr sy'n gyfrifol am arwain ar swyddogaethau mewnol y Cyngor ac am sicrhau llywodraethu corfforaethol da; a thri Chyfarwyddwr sy'n arwain y rhaglenni ar gyfer eu grwp o wasanaethau, gan gymryd cyfrifoldeb am bolisi, cynllunio a pherfformiad y swyddogaethau hynny. Y pum swyddog sy'n gweithredu fel Uwch Dim Arweiniol (UDA) yr Awdurdod.

Y ddau Bennaeth Swyddogaeth ar gyfer Adnoddau ac ar gyfer Cyfreithiol a Gweinyddol yw'r Prif Swyddog Cyllid (PSC) dynodedig a'r Swyddog Monitro. Mae'r ddwy'n adrodd i'r Dirprwy Brif Weithredwr sy'n gyfrifol am reoli eu perfformiad ac am gydlynu eu swyddogaethau llywodraethu o fewn y fframwaith llywodraethu corfforaethol, perfformiad a rheoli newid.

Y model rheoli a gytunwyd yw bod yr UDA yn arwain ar ddatblygu gweledigaeth a chyfeiriad strategol y Cyngor ac yn cael eu dal i gyfrif yn y swyddogaeth hynny; a bod rôl gyflawni gan y tim rheoli ehangach. Mae'r PSC a'r Swyddog Monitro yn aelodau allweddol o'r tim rheoli ehangach a chanddynt fynediad i'r Prif Weithredwr a'r UDA a'i aelodau unigol.

Mae'n ofynnol bod pob awdurdod lleol yn asesu eu trefniadau yn flynyddol yn erbyn Datganiad CIPFA ar Swyddogaeth y Prif Swyddog Cyllid mew Llywodraeth Leol ac yn adrodd ar ei gydymffurfiaeth neu yn egluro unrhyw drefniadau gwahanol. Hyd at Ionawr 2013 roedd y PSC interim yn aelod o'r UDA yn adrodd i'r Dirprwy Brif Weithredwr ond gyda mynediad at y Prif Weithredwr. Ers Ionawr, mae'r model rheoli sydd yn ei le yn fodel gwahanol i'r hyn a ragwelir gan Ddatganiad CIPFA. Mae protocol yn cael ei greu i sicrhau fod trefniadau'r Cyngor yn creu impact cyfatebol; bydd hyn yn cynnwys mynediad i gyfarfodydd a phapurau'r UDA ynghyd a mesurau diogelwch eraill. Mae effeithlonrwydd trefniadau'r protocol ar gyfer papurau pwyllgor dan adolygiad er mwyn sicrhau gallu'r swyddogion hyn i roi cyngor ar yr adeg briodol. Adolygir effeithlonrwydd yr holl drefniadau yn flynyddol.

Telir lwfansau i aelodau yn ol trefn leol sy'n seiliedig ar benderfyniadau Panel Annibynnol Cymru ar Gydnyddiaeth Ariannol. Cyhoeddwyd adroddiadau penodol i'r Cyngor hwn ynglyn â'r flwyddyn dan sylw. Y Cyngor Llawn sy'n penderfynu ar faterion dewisol ac mae'r cynlluniau, a'r taliadau a wnaed i aelodau o dan y cynllun, wedi eu cyhoeddi ar wefan y Cyngor.

Mabwysiadwyd Datganiad Polisi Tâl am y tro cyntaf ym Mawrth 2012 fel y disgwyl ac fe'i diweddarwyd yn 2013.

Egwyddor Tri: Hyrwyddo gwerthoedd yr awdurdod ac arddangos gwerthoedd llywodraethu da trwy gynnal safonau uchel o ymddygiad.

Thema Trawsnewid: Proffesiynol a Threfnus

Mae'r Cynllun corfforaethol 2012-15 yn gosod allan gwerthoedd y Cyngor a daeth y rheini'n rhan greiddiol o Weledigaeth y Cynllun Trawsnewid a'r Diwylliant Trawsnewid.

Mabwysiadwyd Cod Lleol Llywodraethu Corfforaethol yn Hydref 2012, gan ffurfioli a thynnu ynghyd y trefniadau llywodraethu cyfredol. Nid oes trefn wedi ei ddatblygu i asesu effeithlonrwydd y fframwaith.

Mae nifer o godau ymddygiad a phrotocolau mewn lle fel rhan o'r Cyfansoddiad i sicrhau safonau uchel o ymddygiad ac ymarweddiad. Mae Polisi i Rwystro Twyll a Llygredd yn y Cyfansoddiad gyda chynlluniau atodol yn bodoli.

Mae Pwyllgor Safonau gweithgar ac effeithiol yn eu lle ac fe adroddodd ar ei waith ar ddiwedd y flwyddyn.

Egwyddor Pedwar: Cymryd penderfyniadau tryloyw sydd ar sail tystiolaeth ac yn cael eu sgrwtineiddio'n effeithiol a rheoli risg.

Thema Trawsnewid: Arloesol, Uchelgeisiol ac Iach

Mae'r cyfansoddiad a'r gweithdrefnau cysylltiedig yn sefydlu'r cyfrifoldebau dros wneud penderfyniadau. Gwneir penderfyniadau ar sail cyngor proffesiynol priodol gan gynnwys cyngor cyfreithiol a chyllidol. Cyhoeddir penderfyniadau gweithredol. Nid yw'r trefniadau ar gyfer dirprwyo penderfyniadau gweithredol yn ddealedig ar draws yr awdurdod ac mae cynlluniau i egluro'r anghenion.

Yn Nhachwedd, cyflwynodd y Cyngor systemau newydd i sicrhau mynediad hawdd i bapurau a chofnodion y Cyngor ac o fis Mai mae aelodau a'r cyhoedd wedi cael budd llawn y mynediad at bapurau pwyllgor a'r wybodaeth gefndirol. Mae gan aelodau fynediad uniongyrchol i'r systemau electronic yn ystod y cyfarfodydd. Cryfhawyd y swyddogaeth sgrwtini fel rhan o raglen waith y Comisiynwyr a chyhoeddwyd Adroddiad Blynyddol ym mis Mai yn gosod allan y gwaith a wnaed gan y Pwyllgorau yn ystod y flwyddyn. [Cynnwys rhywbeth am gasgliadau'r adolygiad ar ddechrau 2013.] Ers Mehefin 2013 lleihawyd nifer y pwyllgorau sgrwtini o bump i ddau.

Bu trefniadau Rheoli Risg yn datblygu dros y ddwy flynedd diwethaf ac fe ail-gadarnhawyd a mabwysiadu'n ffurfiol y polisiau a'r arweiniad ym mis Medi 2012. Parheir i fewnosod y trefniadau yn y gwasanaethau ac yn gorfforaethol.

Bu rheoli newid yn wan o fewn yr awdurdod a doedd rheoli prosiect ddim wedi ei sefydlu. Ers diwedd y flwyddyn, cymerwyd camau breision i ddatblygu fframwaith rheoli rhaglen a phrosiect newydd ac i greu capasiti i gefnogi'r Cynllun Trawsnewid.

Mae Pwyllgor Archwilio Effeithiol mewn lle. Cwblhaodd y pwyllgor hunan-asesiad yn ystod y flwyddyn gan adrodd ar ei waith ar ddiwedd y flwyddyn.

Mae trefniadau tryloyw a hygyrch ar gyfer delio gyda chwynion a daeth Polisi Pryderon a Chwynion i rym yn Ebrill 2013 yn seiliedig ar y polisi safonol a ddatblygwyd gydag Ombwdsmon Gwasanaethau Cyhoeddus Cymru. Hefyd mae gennym drefniadau ffurfiol ar gyfer rhannu pryderon.

Egwyddor Pump: Datblygu capasiti a gallu Aelodau a swyddogion i fod yn effeithiol.

Thema Trawsnewid: Gwerthfawrogi a Datblygu'n Pobl

Bu'r Cyngor yn gweithio tuag at gyflawni'r Siartr Aelodau a gyflwynir gan GLILC. Mae disgrifiadau swydd mewn lle i aelodau ers 2012 ac adolygiadau datblygu personol a chynlluniau datblygu yn cael eu cyflwyno. Cyflwynwyd rhaglen anwytho i aelodau newydd ym Mehefin ymlaen. Y Pwyllgor Gwasanaethau Democrataidd sy'n goruchwyllo'r meysydd hyn ac mae'r Cadeirydd yn gweithredu fel Pencampwr Datblygu Aelodau.

Cwblhawyd Strategaeth Adnewyddu Democrataidd yn ystod y flwyddyn wrth baratoi ar gyfer yr etholiadau a gynhaliwyd ym Mai 2013. Cyfrannodd y Strategaeth at gynnydd yn y niferoedd yn sefyll etholiad a'r canran yn pleidleisio.

O ganlyniad i weithgaredd ymgysylltu a'r cyhoedd dros y blynyddoedd diwethaf, mae nifer o ddinasyddion sydd wedi gwirfoddoli i gynorthwyo'r Cyngor yn y dyfodol.

Mae gennym Strategaeth Pobl a chadwyd yr achrediad Buddsoddwyr Mewn Pobl yn ystod y flwyddyn.

Roedd rhaglen anwytho staff yn ei le i staff trwy'r flwyddyn ac fe lanswyd rhaglen anwytho rheolwyr yn Ebrill 2013.

Yn ystod y flwyddyn datblygwyd ac mewnbllannwyd y cynllun Adolygiad Datblygu Personol Corfforaethol oedd wedi ei gyflwyno yn 2011-12. Mae'r cynllun yn cynnwys yr holl staff yn cynnwys Uwch Reolwyr. Derbyniodd dros 60% o staff eu gwerthusiad, lefel tebyg i'r llynedd. Gosodwyd targedau i sicrhau graddfa uwch yn ystod 2013-14. Mae trefniadau wedi eu

gwneud i dargeddu hyfforddiant a datblygu ar sail mwy cyson a gyda ffocws pendant, gan gysylltu efo'r gwerthusiad, wrth i gyllidebau lleihau.

Yn ystod 2012 mabwysiadwyd Strategaeth Datblygu Gweithlu a Strategaeth Cynllunio Dilyniant. Roedd Strategaeth Talent yn cael ei ddatblygu yn ystod y flwyddyn ac mae gwaith yn parhau er mwyn ei fewnosod i'r broses werthuso cymhwysedd. Mae i'w fabwysiadu'n llawn yn 2013.

Bwriedir adolygu Strategaeth Pobl 2012-15 yn ystod 2013 gan ymgorffori anghenion y Cynllun Trawsnewid a deilliannau'r holiadur staff a wnaed ym Mai a Mehefin 2013.

Fel rhan o weithgaredd y Cynllun Trawsnewid a gweithgaredd ymgysylltu a staff, rhoddwyd cyfle i unigolion ar draws yr awdurdod i weithio ar brosiectau a strategaethau corfforaethol.

Egwyddor Chwec: Ymgysylltu gyda phobl leol a budd-ddeiliaid eraill er mwyn sicrhau atebolrwydd cadarn.

Thema Trawsnewid: Canolbwyntio ar y Cwsmer, y Dinesydd a'r Gymuned

Roedd y Strategaeth Ymgysylltu a'r Gymuned a baratowyd yn 2011 yn ei le o hyd ac fe'i cefnogir gan y Canllawiau ar Ymgynghori ac Ymgysylltu i Staff. Mae'r strategaeth wedi dyddio bellach a bwriedir rhoi Strategaeth Gofal Cwsmer yn ei le ynghyd a'r Strategaeth Cyfathrebu Corfforaethol newydd.

Yn ystod y flwyddyn parhawyd i ddatblygu trefniadau ymgysylltu gyda grwpiau o gydranddeiliaid gyda Siartr Cynghorau Cymuned wedi ei ddatblygu yn ystod y flwyddyn a Compact Sector Wirfoddol wedi ei gytuno'n ffurfiol ar ddiwedd y flwyddyn.

Mae trefniadau mewn lle i ymgysylltu a Llywodraeth Cymru, Archwilio Allanol, rheoleiddwyr allanol a ChLILC. Cryfhawyd y rhain yn ystod y cyfnodau diweddar o ymyrraeth ac mae angen eu cynnal fel rhan o'r trefniadau llywodraethu i'r dyfodol.

Roedd Strategaeth Gyfathrebu a grewyd ar gyfer 2012-15 mewn lle ar gyfer y flwyddyn ac fe'i cytunwyd yn ffurfiol yn ystod y flwyddyn. Mae pedair rhan i'r strategaeth: Ymgysylltu a'r Dinesydd a'r Gymuned; Y Wasg; Brand y Cyngor; a Chyfathrebu Mewnol. Daeth Cyfathrebu Mewnol yn faes creiddiol i'w ddatblygu yn y Cynllun Trawsnewid.

Roedd cynllunio corfforaethol ar gyfer y flwyddyn wedi ei seilio'n gadarn ar ymgysylltu efo bobl leol a chydranddeiliaid ynglyn â'r Cynllun Corfforaethol a'r Cynllun Integredig Sengl. Cysylltwyd Cynllunio Corfforaethol gyda chynllunio ariannol trwy ymgynghori ar y cyd ar Flaenoriaethau Gwella a'r Strategaeth Gyllideb.

Cyhoeddwyd adroddiadau blynyddol ar eu gwaith gan Sgriwtini yn ogystal â'r Pwyllgorau Safonau ac Archwilio.

Mae trefniadau sefydlog ar gyfer ymgysylltu â staff: gyda'r Undebau Llafur trwy'r Cyd-bwyllgor Ymgynghorol Lleol a chyfarfodydd llai ffurfiol, a chyfathrebu gyda staff yn gyffredinol trwy, er enghraifft bwletinâu staff misol. Mae ymgynghori a rheolwyr a staff a chant eu cynnwys yn y penderfyniadau fel rhan o'r Rhaglen Trawsnewid.

5 ADOLYGU EFFEITHIOLRWYDD

Mae gan Gyngor Sir Ynys Môn gyfrifoldeb am gynnal, o leiaf yn flynyddol, adolygiad o effeithlonrwydd ei fframwaith llywodraethu gan gynnwys y drefn rheolaeth fewnol. Mae'r adolygiad o effeithlonrwydd wedi ei oleuo gan waith rheolwyr o fewn yr awdurdod sydd â chyfrifoldeb am ddatblygu a chynnal yr amgylchedd llywodraethu, gan adroddiad blynyddol Pennaeth Archwilio Mewnol, a hefyd gan sylwadau a wnaed gan archwilwyr allanol ac asiantaethau arolygu ac archwilio eraill.

Mae effeithlonrwydd y fframwaith llywodraethu wedi ei werthuso trwy gyfuniad o:

- canlyniadau adolygiadau a monitro cyson o fewn y flwyddyn gan swyddogion a phwyllgorau;
- adolygiad o ddogfennau perthnasol a baratowyd o fewn y flwyddyn neu yn ymwneud a'r flwyddyn;
- adroddiadau'r Comisiynwyr yn arwain at ddirwyn yr ymyrraeth i ben ar ddiwedd Mai 2013;
- yr adroddiad Hunan Arfarnu Corfforaethol dros y cyfnod Tachwedd 2012 i Ebrill 2013 a'r symud yn ol i reolaeth leol, gan gynnwys adolygu adborth gan Estyn ac AGGCC a'r byrddau adfer perthynol ar y gwaith gwella ynglyn ag Addysg a Gwasanaethau Plant;
- cyfres o gyfweiliadau gyda swyddogion perthnasol;
- trafodaeth gyda, a chael sylwadau gan, grwpiau o swyddogion ac aelodau gan gynnwys yr UDA a'r Pwyllgor Gwaith.

Mae adolygiadau a monitro cyson yn golygu:

- adolygiadau o'r Cyfansoddiad a threfniadau llywodraethu moesegol gan y Swyddog Monitro, ynghyd ag adolygiad o gydymffurfio efo Deddf Rheoleiddio Pwerau Ymchwilio;
- gweithgaredd rheoli risg ffurfiol, gan gynnwys ystyriaeth benodol i'r risgiau hynny sy'n gysylltiedig â phrosesau llywodraethu;
- Archwilio Mewnol, sydd a'u gwaith yn cymryd ystyriaeth o risgiau sydd wedi eu hadnabod, trwy archwiliadau cyson o'n prif systemau, sefydliadau, prosiectau o sylwedd a phrif brosesau llywodraethu gan gynnwys rheoli risg, yn gyson efo'r cynllun archwilio mewnol, ac yn cynnwys gwaith 'dilyn-i-fyny' i sicrhau fod uwch swyddogion yn cyflwyno'r argymhellion sydd wedi eu cytuno;
- asesiad blynyddol Archwilio Mewnol gan archwilwyr allanol y Cyngor;
- gwaith pwyllgorau sgrwtini ac eraill y Cyngor gan gynnwys ei bwyllgorau Archwilio a Safonau,
- barn ac argymhellion archwilwyr allanol y Cyngor ynghyd ag asiantaethau adolygu ac arolygwyr eraill,
- monitro cyson gan aelodau ac uwch-reolwyr o wella perfformiad yn erbyn y Cynllun Corfforaethol a'r cynlluniau a'r strategaethau cefnogol,
- asesiadau'r swyddogion statudol, yn cynnwys y Prif Swyddog Cyllid a'r Swyddog Monitro yn erbyn anghenion rheoleiddio ac ymarfer da.

Cytunir y polisiau allweddol, ac unrhyw addasiadau iddynt gan y Pwyllgor Gwaith, a'u mabwysiadu yn ffurfiol gan y Cyngor Sir fel bo'r angen.

Gofynnwyd i'r Pwyllgor Archwilio am farn ar effeithlonrwydd a chyflawnrwydd y fframwaith a sylwadau ar fersiwn ddrafft o'r DLIB hwn cyn cyflwyno drafft terfynol i'r Pwyllgor Archwilio i'w gytuno.

6 MATERION LLYWODRAETHU O SYLWEDD

Gwnaed cynnydd rhagorol ar draws nifer o themau llywodraethu yn ystod y flwyddyn gan arwain at Adroddiad Gwella Blynyddol gan Swyddfa Archwilio Cymru oedd yn casglu "mae gan y Cyngor gynllun cynhwysfawr ar gyfer gwella a fydd yn heriol i'w gyflawni, ond sydd â rhagolygon realistig i sicrhau gwelliannau sylweddol i wasanaethau a phobl Ynys Môn. [daethant] i'r casgliad canlynol:

- mae'r Cyngor wedi cyflawni ei ddyletswyddau cynllunio ar gyfer gwella o dan Fesur Llywodraeth Leol (Cymru) 2009 (y Mesur) ac wedi gweithredu'n unol â chanllawiau Llywodraeth Cymru;
- mae'r Cyngor yn parhau i wneud cynnydd graddol o ran mynd i'r afael â'r cynigion ar gyfer gwella a nodwyd mewn asesiadau blaenorol;
- mae gan y Cyngor gynlluniau ariannol clir a chadarn ond mae'n wynebu nifer o heriau ariannol yn sgil mesurau caledi parhaus; ac
- mae'r Cyngor wedi datblygu cynllun datblygu sefydliadol i gefnogi gwelliannau hirdymor a moderneiddio'r ffordd y mae'r Cyngor yn gweithio."

Yn dilyn hynny, dygwyd yr ymyrraeth i ben ar ddiwedd Mai 2013.

Mae adroddiad Pennaeth Archwilio Mewnol yn rhoi sicrwydd ar y fframwaith am reolaeth fewnol. Mae'n adnabod tri adolygiad a wnaed yn ystod y flwyddyn a dderbyniodd raddfa aswiriant "coch". Mae'r adroddiadau yn ymwneud a Pharhad Busnes, Diogelwch Data a Rheoli Cofnodion Modern. Crynhoir argymhellion yr holl adroddiadau mewn Cynllun Gweithredu Rheolaeth Gwybodaeth Corfforaethol. Mae'r adroddiad hefyd yn adnabod pedwar maes lle y byddai gwendidau o sylwedd mewn rheolaeth yn rhwystro'r Cyngor rhag dibynnu'n rhesymol ar y systemau o reolaeth fewnol ynglyn â'r systemau a gafodd eu hadolygu yn ystod y flwyddyn. Y meysydd hyn oedd:

- Parhad Busnes;
- Rheoli Risg;
- Llywodraethu: cydymffurfio gyda pholisiau a gweithdrefnau corfforaethol allweddol;
- Rheoli Gwybodaeth.

Gwnaed cynnydd da ar nifer o weithredoedd yn codi o DLIB 2011-12:

- Mabwysiadodd y Cyngor God Llywodraethu lleol gan gytuno'n derfynol y Cynllun Integredig Cyfun yn gynnwys y strategaeth lechyd, Gofal Cymdeithasol a Lles;
- Cyhoeddwyd cyfrifon wedi eu tystio'n ddi-amod erbyn y terfyn statudol;
- Roedd gwaith yn mynd yn ei flaen ar y Cynlluniau Gweithredu yn dilyn adroddiadau beirniadol ar wasanaethau'r Cyngor gan Estyn ac AGGCC;
- Rhoddwyd mwy o frys ar brosesau Arfarnu Swyddi a Thal Cyfartal yn ystod y flwyddyn.

Mae cynnydd yn arafach ar rai o'r meysydd eraill:

- Rheoli Risg, er bod y fframwaith wedi ei gytuno'n ffurfiol bellach;
- Parhad Busnes;
- Cydymffurfio efo polisiau corfforaethol allweddol, gan gynnwys gwerthuso staff;
- Diogelwch Data a Rheoli Gwybodaeth.

Adlewyrchir yr eitemau hyn yn adroddiad Pennaeth Archwilio Mewnol a'u cynnwys yn y Cynllun Gweithredu ar gyfer Llywodraethu 2013-14.

Yn seiliedig ar yr adolygiad a amlinellir uchod, ac yn benodol, adroddiad blynyddol Pennaeth archwilio Mewnol; canfyddiadau'r Comisiynwyr diweddar yn Adroddiadau'r Comisiynwyr; Adroddiad Gwella Blynyddol Swyddfa Archwilio Cymru Wales Audit Office; a gwaith yr UDA wrth ddatblygu Cynllun Trawsnewid y Cyngor, mae'r materion canlynol wedi eu hadnabod fel y materion llywodraethu o sylwedd ynglyn â chyflawni gweledigaeth yr awdurdod:

Materion Llywodraethu o Sylwedd	
Mater	Gweithredu sydd wedi ei adnabod
<i>Yr angen i sicrhau cyflawni'r Cynllun Trawsnewid fel sydd wedi ei gynllunio gan barhau i gyflwyno gwasanaethau yn effeithiol</i>	<i>Sefydlu Byrddau Trawsnewid; Swyddfa Rheoli rhaglen a threfniadau llywodraethu.</i> <i>Datblygu capasiti mewnol i gefnogi trawsnewid a gwella.</i>
<i>Yr angen i gynllunio a chyflawni'r arbedion sydd eu hangen gan y Cyngor</i>	<i>Datblygu Strategaeth Cyllideb Tymor Canol yn seiliedig ar y cynlluniau cyfredol a'r rhagamcanion</i> <i>Sefydlu Strategaeth Effeithlonrwydd fel rhan o gynlluniau strategol creiddiol y Cyngor</i> <i>Cyflwyno Polisi a strategaeth Comisiynu a Chaffael</i>
<i>Cymryd y camau technegol a strwythurol yn erbyn prosesu data personol heb ganiatâd neu yn anghyfreithlon ac yn erbyn colli neu ddifrodi data personol ar ddamwain</i>	<i>Mae'r Cyngor wedi cytuno archwiliad cydsyniol gan y Comisiynydd Gwybodaeth.</i> <i>Creu bwrdd prosiect i weithredu cynlluniau gwaith presennol ynghyd ag argymhellion y Comisiynydd Gwybodaeth</i>

7 ARDYSTIO'R DATGANIAD LLYWODRAETHU BLYNYDDOL

Rydym wedi ein cynghori ar oblygiadau canlyniad yr **adolygiad o effeithlonrwydd y fframwaith llywodraethu** gan y Pwyllgor Archwilio a bod y trefniadau **yn parhau i'w hystyried yn addas i bwrpas yn gyson a'r fframwaith llywodraethu**. Mae'r meysydd sydd wedi cael ymateb a'r rhai sydd i'w trin yn benodol trwy weithredu o'r newydd wedi eu hamlinellu yn y ddogfen.

Rydym yn bwriadu cymryd camau priodol i ymdrin gyda'r gwendidau hyn a'r rhai eraill a enwyd yn y Datganiad Llywodraethu Blynyddol ac i wella ymhellach ein trefniadau llywodraethu yn y flwyddyn sydd i ddod. Fe fyddwn yn monitro gweithrediad gwelliannau trwy'r Pwyllgor Archwilio ac fel rhan o'n hadolygiad blynyddol nesaf.

Arweinydd y Cyngor

Dyddiad:

Ar ran Cyngor Sir Ynys Môn

Prif Weithredwr

Dyddiad:

Cynllun Gweithredu Llywodraethu 2013-14	
Mater	Gweithredu sydd wedi ei adnabod
Materion Llywodraethu o Sylwedd	
<i>Yr angen i sicrhau cyflawni'r Cynllun Trawsnewid fel sydd wedi ei gynllunio gan barhau i gyflwyno gwasanaethau yn effeithiol</i>	<i>Sefydlu Byrddau Trawsnewid; Swyddfa Rheoli rhaglen a threfniadau llywodraethu.</i> <i>Datblygu capasiti mewnol i gefnogi trawsnewid a gwella.</i>
<i>Yr angen i gynllunio a chyflawni'r arbedion sydd eu hangen gan y Cyngor</i>	<i>Datblygu Strategaeth Cyllideb Tymor Canol yn seiliedig ar y cynlluniau cyfredol a'r rhagamcanion</i> <i>Sefydlu Strategaeth Effeithlonrwydd fel rhan o gynlluniau strategol creiddiol y Cyngor</i> <i>Cyflwyno Polisi a strategaeth Comisiynu a Chaffael</i>
<i>Cymryd y camau technegol a strwythurol yn erbyn prosesu data personol heb ganiatâd neu yn anghyfreithlon ac yn erbyn colli neu ddifrodi data personol ar ddamwain</i>	<i>Mae'r Cyngor wedi cytuno archwiliad cydsyniol gan y Comisiynydd Gwybodaeth.</i> <i>Creu bwrdd prosiect i weithredu cynlluniau gwaith presennol ynghyd ag argymhellion y Comisiynydd Gwybodaeth</i>
Materion Fframwaith Llywodraethu a'i Adolygu	
<i>Trefniadau i Fonitro'r Fframwaith Llywodraethu a'r Cynllun Gweithredu</i>	<i>Gwahodd y Pwyllgor Archwilio i gymryd adroddiadau monitro cyson</i> <i>Adolygu Cylch Gorchwyl y pwyllgor Archwilio i sicrhau y gellir casglu aswariant ar gyfer y DLIB trwy'r flwyddyn</i>
<i>Cyflawni Fframwaith Llywodraethu Cydlynol</i>	<i>Lledu'r fframwaith i gynnwys aswariant ar Weledigaeth y Cyngor a'r deillionau ar gyfer y cyhoedd</i> <i>Dogfennu'r fframwaith gan sicrhau fod pob polisi, strategaeth, gweithdrefn ac adroddiad perthnasol a chyfredol ar gael yn hawdd</i> <i>Rhoi hyfforddiant i reolwyr a staff</i>
<i>Cysoni'r Hunan Arfarniadau</i>	<i>Penderfynu sut i gysoni prosesau datblygu'r Hunan Arfarniad, y DLIB a'r Adroddiad Gwella</i>
<i>Gwerthuso effeithlonrwydd rheolaeth</i>	<i>Mapio trefn aswariant y Cyngor dros ei holl feysydd llywodraethu allweddol a'i ddefnyddio i fwydo'r DLIB a'i gysylltu i gynllun aswariant Archwilio Mewnol a'r hunan arfarniad corfforaethol blynyddol</i>
Meysydd Datblygu	
<i>Sicrhau trefniadau Uwch-reolwyr cydlynol ac effeithiol</i>	<i>Cwblhau'r Adolygiad Penaethiaid Gwasanaeth.</i> <i>Dogfennu a mewnbrannu rôl y Penaethiaid Gwasanaeth a'u perthynas efo'r UDA.</i> <i>Cytuno Protocol ar gyfer Swyddogion Statudol i sicrhau y gall y Cyngor ddangos ei fod yn cydymffurfio a'r Datganiad ar rôl y Prif Swyddog Cyllid.</i>

Cynllun Gweithredu Llywodraethu 2013-14	
Mater	Gweithredu sydd wedi ei adnabod
<i>Datblygu Aelodau</i>	<p>Cyflawni gofynion "Breinlen Cynorthwyo a Datblygu Cyngorwyr Cymru".</p> <p>Cwblhau'r rhaglen ar ddatblygu'r Pwyllgor Gwaith a gyllidir gan GLILC.</p>
<i>Datblygu a mewnbrannu'r drefn Rheoli Perfformiad Corfforaethol, rheoli Rhaglen a Rheoli Risg a sicrhau Gwybodaeth rheoli addas</i>	<p>Cytuno a chyflwyno Fframwaith Rheoli Perfformiad Newydd</p> <p>Adolygu'r trefniadau ar gyfer system reoli perfformiad ar y we.</p> <p>Adnabod systemau gwybodaeth cyfredol gan ddeall sut y maent yn integreiddio a'i gilydd gan adnabod unrhyw fylchau</p> <p>Mewnbrannu trefniadau Rheoli Risg</p> <p>Cyflwyno fframwaith newydd ar gyfrer Rheoli Rhaglen a Rheoli Prosiect</p> <p>Cyflwyno Grŵp Swyddogion i adolygu a gwneud argymhellion ar faterion yn ymwneud a pherfformiad, prosiectau, cynlluniau gweithredu a risgiau</p>
<i>Cryfhau Trefniadau Rheolaeth Ariannol</i>	<p>Cwblhau cyflwyno'r systemau ariannol newydd.</p> <p>Cwblhau strwythur staffio newydd ar gyfer Cyllid.</p> <p>Diweddarau Rheolau Gweithdrefn Ariannol.</p>
<i>Sicrhau fod blociau adeiladu sylfaenol ar gyfer llywodraethu yn eu lle yn gyson ar draws adrannau a sicrhau cydymffurfio</i>	<p>Sicrhau rheoli cyson ar absenoldeb a salwch</p> <p>Cynyddu canran cwblhau'r adolygiadau perfformiad unigol</p> <p>Cyflawni'r Blaenoriaethau Datblygu yn y Strategaeth Gyfathrebu Corfforaethol</p> <p>Paratoi a chyflwyno Strategaeth Gofal Cwsmer</p>
<i>Yr angen parhaus i adolygu a gwella'r trefniadau llywodraethu ar gyfer partneriaethau a chydweithio ac i greu ymwybyddiaeth a sicrhau cydymffurfiaeth gan swyddogion</i>	<p>Adnabod y trefniadau partneriaeth perthnasol</p> <p>Paratoi arweiniad i staff ac aelodau ar sefydlu a rheoli partneriaethau</p> <p>Sefydlu pwyllgor sgrïwtini newydd wedi ei ar Bartneriaethau ac Adfywio</p> <p>Diweddarau Rheolau Gweithdrefn Ariannol, Rheolau Gweithdrefn Contractau, Cynlluniau Dirprwyo a rhannau eraill y Cyfansoddiad</p> <p>Cyflwyno Polisi a Strategaeth Gomisiynu</p>

Cynllun Gweithredu Llywodraethu 2013-14	
Mater	Gweithredu sydd wedi ei adnabod
<i>Yr angen i reoli adroddiadau gan archwilio allanol a rheoleiddwyr eraill ar sail gorfforaethol gan sicrhau ymateb priodol</i>	<p><i>Cyflwyno system ar gyfer adnabod gwaith y rheoleiddwyr ar draws y Cyngor</i></p> <p><i>Cyflwyno cofrestr o argymhellion rheoleiddwyr gan sicrhau monitro cynnydd yn gyson efo'r drefn ar gyfer argymhellion archwilio mewnol</i></p> <p><i>Cyflwyno Grwp Swyddogion i adolygu a chynnig sylwadau ar raglenni'r rheoleiddwyr a'r cynnydd ar y gweithredu a gytunwyd</i></p>
<i>Nid oes gan y Cyngor Gynllun Parhad Busnes na Chynllun Adfer TGC cyflawn ac wedi eu cytuno'n ffurfiol.</i>	<p><i>Creu Cynlluniau Parhad Busnes i'r Gwasanaethau</i></p> <p><i>Datblygu Cynllun Adfer TGC i'w gytuno</i></p>